

Beszámoló a XX. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválról

2013. április 18-21-e között ismét a Millenáris adott otthont az immár huszadik alkalommal megrendezett Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválnak. Az Ünnepi Könyvhét mellett e regionális jelentőségű nemzetközi fesztivál idei díszvendége Olaszország volt, ez alkalommal egy olyan ország, amelyik már korábban is jelen volt díszvendégként. A látogatók több mint 500 hazai és külföldi kiállító standját böngészheték végig, de a folyamatosan zajló rendezvények is színes programokat kínáltak a könyvhöz, a könyvtárhoz közel állóknak.

Könyvtár szakmai szempontból fontos, új információkat szerezhetünk Bakos Klárának, az MKE elnökének köszöntőjével kezdődő, a digitális tartalmak keletkezésével, „jelenlétével”, jövőjével kapcsolatos előadásokból. A *Tartalmak a digitális térben – digitális jelen-lét* című konferencia előadásai valóban jelenről és jövőről tájékoztattak. *Farkas Gábor Farkas*, az OSZK Régi Nyomatványok Tára munkatársa az elmúlt időszak digitális projektjeiről, a minimum és maximum digitalizálandó célokról beszélt *Régi magyar könyvek a neten* előadásában. Kiemelte a Brill projektet, a „digicere-programot”, amelynek keretében szlovák és erdélyi könyvtárak

számára digitalizáltak az OSZK-ban fellelhető anyagot, ezekért cserébe ugyanannyi képkockát kaptak az említett könyvtárakból a számunkra fontos, de hazai könyvtárakban fel nem lelhető digitalizálandó

dokumentumokból. A projekt során semmiféle pénzmozgás nem történt. A már elektronikus formában megtalálható anyag elérhető az OSZK katalógusából és a OSZK Digitális Könyvtárból is.

Az Arcanum Adatbázis Kiadó ügyvezető igazgatója, *Biszak Sándor* elmondta, hogy jelenleg havonta 400-500 ezer oldal digitalizálását végzik, erre alkalmas, jó minőségű eszközökkel.

Az Arcanum Digitális Tudománytár célja a magyar szakfolyóiratok digitalizálása és szolgáltatása. Jelenleg 100 cím (történelem, irodalom, művészet,

hivatalos lapok), 3,9 millió oldal érhető el az adatbázisból. Érdeklőségként kiemelte, hogy a legrégebbi, már nem élő folyóirat, amely az adatbázisból elérhető a Tudományos Gyűjtemény, amely 1817-ben indult, a legrégebbi, ma is élő pedig a Keresztény Magvető, amelynek 1861-2010 között megjelent számait digitalizálták. A szolgáltatás az EDUCATIO-on keresztül érhető el, sajnos csak egy erre dedikált felhasználói kör számára. Mint probléma

felmerül: lassan elfogynak a digitalizálható szakfolyóiratok, ezért az Arcanum Digitális Tudománytár 2-ben a napilapok, 3D-s történelmi térképek feldolgozását tervezik. Láthattuk az OSZK képeslapgyűjteményéből digitalizált adatbázist is, ahol a különböző funkciók (képeslap, térkép) összekapcsolásának eredményeként színes kép rajzolódik ki arról, hogy Európa mely országaiból, városaiból származtak a küldemények.

Markója Szilárd, az Országgyűlési Könyvtár igazgatója az Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft. képviselőjében beszélt alapvető feladataikról: céljuk a felsőoktatási és közoktatási tartalmak fejlesztése és szolgáltatása. Két projektet emelt ki: egyrészt a Digitális Tankönyvtárat (www.tankonyvtar.hu), amelyből a feltöltött tartalmak ingyenesen elérhetők. Másrészt a SciVerse e-book csomagot említette, amely 2012 szeptemberétől hozzáférhető a felsőoktatás és részben a tudományos kutatóhelyek arra jogosult intézményei számára. Beszámolt azokról a tervekről, amelyek eredményeként lehetőség nyílna az Elsevier Backfile Collections I-II. adatbázisokhoz való hozzáférésre.

Eszenyiné dr. Borbély Mária, a Debreceni Egyetem Informatikai Kar Könyvtárinformatikai Tanszékének munkatársa a *Digitális írástudás, digitális kompetenciák a statisztika tükrében* című előadása az Eurostat adatait vette alapul és arra kereste a választ, hogy milyen feladatai, lehetőségei vannak a könyvtárak-

nak, a könyvtárosoknak ezen a területen. A digitális kompetencia vizsgálata során két kérdést emelt ki: a 16-24 és a 25-76 éves csoportok körében: a „használt-e már számítógépet?” kérdésre válaszolók adatai azt jelzik, hogy Magyarország Európa középmezőnyében foglal helyet. Bemutatta azt is, hogy milyen az alap, közép és magas szintű számítógépes ismeretekkel rendelkező felhasználók aránya Európában, illetve Magyarországon.

A másik kérdés – szintén az említett korosztályok körében – a „használt-e már internetet?” volt. Az online hírlapolvasás, közösségi oldalakon való megjelenés, internetbank használat esetében rámutatott

a „nemzeti sajátosságok” megjelenésére. Elgondolkodtató a kérdés: hogyan lehetséges az, hogy bár a háztartásokban fellelhető számítógépek száma alacsonyabb Magyarországon több európai országhoz képest, mégis sokkal magasabb az online hírlapolvasók aránya.

Ramháb Mária *Digitális szolgáltatások – egy rendszerben közösen* előadásának kulcs-gondolata: a könyvtári rendszer egymásra épülő egységekből szerveződő egyetlen rendszer. Fontos az egységes számítógépes infrastruktúra, a nagy teljesítményű, megyei könyvtár által működtetett szerver. Az egyes egységekben (könyvtárakban) nincs önálló szoftvertelepítés, mindenki ugyanazt a rendszert használja. Így elkülöníthető a párhuzamos munka, koncentrálható a biztos szakmai tudás. Az előadó ezután bemutatta a Bács-Tudás-Tár projektet, amely célja,

hogyan a megye lakóinak, kulturális intézményeinek közösségi tudástára legyen. A kiemelt oldalak között említhető a Bács-Kiskun megyei közös katalógus, amely egy helyen gyűjti össze a közös katalógushoz csatlakozott könyvtárak állományának adatait. Másik érdekesség – a Bács-Tudás-Táron

belül – a Kodály Zoltán tudástár: a magyar zenetudomány kiválóságának munkássága iránt érdeklődő kutatók, tanulók figyelmére számít. Hasonló a Katona József tudástár, amely a magyar drámairodalom kiemelkedő alakját mutatja be. A programban részt vevő intézmények regisztráció után saját maguk szerkesztik és töltik fel a megyéhez, kisebb régiójukhoz tartozó tartalmakat.

A programot *Kenyeres István* – az NKA Közgýjteményi Kollégiumának vezetője – előadása zárta. *A Közgýjteményi Tartalmak és az NKA* címmel meghirdetett előadás elsősorban a 2012-es év digitalizálással kapcsolatos pályázatainak adatait,

tapasztalatait ismertette. Támogatást digitális tartalmak létrehozására vagy már létező, eddig publikálatlan digitális tartalmak szolgáltatásának megteremtésére lehetett kérni, eszközbeszerzésre önmagában nem. Újként jelent meg a digitalizáláshoz tartozó pályázatoknál egy betétlap,

amely a hosszú távú tervezést, az elvégzendő munka végiggondolását célozta. A továbbiakban nagyobb hangsúly kerül majd a biztonsági mentések készítésére, illetve egy közös portálról történő szolgáltatásra is lehetőség lesz. Az NKA

támogatásával készült digitális tartalmakat elérhetővé kell tenni majd egy közös portálról. (A www.hungaricana.hu oldal fejlesztése folyamatban van.) A kollégiumhoz beérkezett 97 pályázatból (ebből 42 könyvtári) 44 nyert támogatást, a könyvtárak között 22,3 millió forintot osztott szét az NKA.

Török Beáta

Sapientia Szerzetesi Hittudományi

Főiskola Könyvtára

BEMUTATJUK A BÁCS-TUDÁS-TÁR KULTURÁLIS KÖZÖSSÉGI PORTÁLT

■ Ismételten megtisztelő felkérést kaptunk a szerkesztő részéről: mutassuk be a BÁCS-TUDÁS-TÁR portált. Könyvtárunk – a Kecskeméti Református Egyházközség Könyvtára és Levéltára – alkotó tagja annak az összefogásnak,

amelyben megvalósulhatott ez a projekt. A Katona József Megyei Könyvtár hosszú évek óta igyekszik összefogni a megyében működő könyvtárakat. Könyvtárunk – egyházi gyűjtemény lévén – egy-egy kiállítás megnyitón, könyvbemutatón kívül